

Vergaderjaar 2009–2010

32 013

Toekomst financiële sector

Nr. 10

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 maart 2010

In de kabinetsvisie toekomst financiële sector van 9 juli 2009 (32 013, nr. 1) en in de voortgangsbrief van 15 december 2009 (32 013, nr. 6) is uw Kamer geïnformeerd over de Nederlandse inzet ten aanzien van de financiële hervormingen.

Op uw verzoek zal ik in deze brief nader ingaan op de (internationale) stand van zaken van de besluitvorming.

Overzicht hervormingen

De discussie over hervorming van de financiële sector vindt in belangrijke mate in internationale fora plaats. Vanuit wetgevend oogpunt geldt voor Nederland dat de meeste regelgeving vanuit Europa komt. Deze internationale discussie blijft de komende periode uiteraard voortgaan en Nederland zal actief blijven deelnemen aan deze discussie op basis van de uitgangspunten in de kabinetsvisie.

De hervormingen die in Europa tot stand komen, zullen voor een groot deel vervolgens geïmplementeerd worden in onze nationale wetgeving.

Daarnaast wordt op nationaal niveau ook gewerkt aan verdere verbetering van de werking van de regelgeving voor de financiële markten. Om dit proces zo ordentelijk mogelijk te laten verlopen, wordt ernaar gestreefd om deze verbeteringen – die niet betrekking hebben op Europese richtlijnimplementatie – tot stand te laten komen via een reguliere wijzigingscyclus. De beoogde inwerkingtreding van het eerste wijzigingsvoorstel (Wijzigingswet financiële markten 2010) zal echter vertraging oplopen doordat het controversieel is verklaard. Hierdoor is het onzeker wanneer dit wijzigingsvoorstel in werking zal treden. Het tweede wijzigingsvoorstel van de Wft zal volgens de planning begin 2011 naar de Kamer worden gestuurd.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de status van de verschillende maatregelen.

Tabel stand van zaken financiële hervormingen

Aangekondigde hervormingen	Status besluitvorming
<i>I. Reeds in gang gezette hervormingen</i>	
Code Banken	Code in werking getreden per 1 januari 2010 (zelfregulering)
Dwingende beloningsprincipes	Deels geïmplementeerd (herenakkoord, beloningsprincipes DNB-AFM)
Versterking macro-prudentieel toezicht	Tot stand gebracht nationaal (DNB) en internationaal (FSB/IMF)
Toezicht op <i>credit rating agencies</i>	Europese verordening gepubliceerd in november 2009
Versterking Europees toezicht	Europese verordeningen liggen momenteel voor bij Europees Parlement
<i>II. Hervormingen die op korte termijn blijvende betrokkenheid van de Kamer vereisen</i>	
Strengere kapitaaleisen	Implementatie van wijzigingen CRD-richtlijn
Dwingende beloningsprincipes	Versterking via CRD en separaat wetsvoorstel (claw-back)
Toezicht op alternatieve beleggingsfondsen	Implementatie AIFM-richtlijn
Versterking financiële verslaggeving	Aanpassing standaard via IASB. Koppeling met intern risicobeheer.
Toezicht op OTC derivatenhandel	Uitwerking van de Commissie-mededeling van oktober 2009
<i>III. Hervormingen waar dialoog met Kamer van belang is en nadruk ligt op nadere uitwerking.</i>	
Versterking crisisinstrumentarium	Wijzigingsvoorstellen in lijn met kabinetsbrief 15 december
Hervorming Nederlands depositogarantiestelsel	uitwerking mbt uitbetalingstermijn, portefeuilleoverdracht en ex-ante premie

I. Reeds in gang gezette hervormingen

Een aantal hervormingen is reeds in gang gezet. Dit betreft onder andere de Code Banken die op 1 januari 2010 van kracht is geworden en zelfregulering vanuit de sector is. Deze code zal nog wel via een AMvB wettelijk worden verankerd. Uw Kamer is hier via een voorhangprocedure reeds over geïnformeerd. Deze wettelijke verankering alsmede het instellen van de monitoringcommissie zullen ertoe bijdragen dat banken de noodzakelijke cultuurveranderingen ook daadwerkelijk realiseren.

Verder geldt dat op het gebied van dwingende beloningsprincipes reeds een aantal stappen is gezet, zoals het herenakkoord en de beloningsprincipes van DNB en AFM. Dit neemt niet weg dat op korte termijn nog nadere stappen genomen kunnen worden (zie verderop).

Ook op het gebied van de versterking van het macro-prudentieel toezicht zijn inmiddels belangrijke stappen gezet. Op nationaal niveau gebeurt dit door versterkingen binnen DNB op basis van de huidige wetgeving en op internationaal niveau door de oprichting van de European Systemic Risk Board en de uitbreiding van het mandaat van de Financial Stability Board en de versterking van de samenwerking met het IMF.

Tot slot geldt dat de versterking van het toezicht op kredietbeoordelingsbureaus en de versterking van het Europees toezicht tot stand komen via Europese verordeningen en derhalve een directe werking zullen hebben. De nationale regelgeving zal nog wel op de wijzigingen moeten worden aangepast.

II. Hervormingen die op korte termijn betrokkenheid van de Kamer vereisen

Op bepaalde onderdelen is het van belang dat op korte termijn betrokkenheid van de Kamer gewaarborgd blijft, omdat op dit moment de nadere uitwerking in internationale fora wordt besproken.

Dit betreft onder andere de onderhandelingen over de herziening van het kapitaaleisenrichtlijn (CRD). Momenteel wordt gewerkt aan verschillende wijzigingstrajecten van de CRD (zie voortgangsbrief van december). Voortgang bij deze hervormingen is van belang om het juiste momentum te behouden en een versterking van de buffers van de banken te realiseren. De wijzigingen van de richtlijn zullen geïmplementeerd moeten worden in nationale wetgeving.

De wijzigingsvoorstellen van de CRD zullen ook belangrijke aanscherpingen van het toezicht op beloningsbeleid bevatten. De aanscherping van het beloningsbeleid zal nog verder versterkt worden door de wettelijke verankering van de bevoegdheid tot claw-back van onterecht toegekende bonussen. Uw Kamer ontvangt in het voorjaar een analyse van de mogelijkheden. Vervolgens zal op basis hiervan een wetsvoorstel worden ingediend.

Een belangrijke hervorming die op korte termijn aan de orde is, betreft het toezicht op alternatieve beleggingsfondsen. De AIFM-richtlijn zal op 16 maart in de Ecofin worden besproken en vervolgens aan het Europees parlement worden voorgelegd.

Belangrijke hervormingen die niet direct op korte termijn hoeven te worden behandeld, maar waar goed overleg met de Kamer van belang is, omdat op dit moment concrete voorstellen op tafel liggen, zijn de versterking van de financiële verslaggeving en het toezicht op de OTC-derivatenhandel. De IASB heeft in november een nieuwe boekhoudstandaard gepubliceerd die een vereenvoudiging vormt van het huidige systeem van waarderingen van financiële activa en die beter aansluit bij het bedrijfsmodel van financiële instellingen. Daarnaast worden ook belangrijke stappen gezet om een betere aansluiting te realiseren tussen de externe verslaggeving en het intern risicobeheer. Deze voorstellen worden nader uitgewerkt. De nieuwe boekhoudstandaard dient op Europees niveau te worden goedgekeurd, alvorens Europese financiële ondernemingen deze mogen gebruiken. Verder wordt gewerkt aan versterking van het toezicht op de OTC derivatenhandel, op basis van de mededeling die de Commissie eind vorig jaar heeft gepubliceerd.

III. Hervormingen waar dialoog van belang is en nadruk ligt op nadere uitwerking

Verder zijn er verschillende hervormingen aangekondigd in de kabinetsvisie waarbij het van belang is om de dialoog met de Kamer te behouden, maar waar op dit moment geen concreet uitgewerkte voorstellen voorliggen. Het betreft de versterking van het crisismanagement en de hervorming van het depositogarantiestelsel.

Versterking crisismanagement

In de voortgangsbrief van december 2009 staat aangegeven dat het raamwerk van crisismanagement zal moeten worden versterkt met betrekking tot de tijdigheid, transparantie en voorspelbaarheid van maatregelen met daarbij voldoende bevoegdheden voor de toezichthouder en de overheid om in te grijpen op basis van een breed palet aan instrumenten die oplopen in gradatie al naar gelang de ernst van de problemen in het licht van het maatschappelijke belang van financiële stabiliteit. Op dit moment wordt gewerkt aan nadere uitwerking van dit raamwerk langs de lijnen zoals geschetst in de voortgangsbrief. De wettelijke versterkingen zullen gefaseerd worden doorgevoerd, zodat versterkingen die sneller te realiseren zijn niet worden opgehouden door versterkingen die meer tijd vergen of afhankelijk zijn van internationale ontwikkelingen. In het eerder genoemde tweede wijzigingsvoorstel van de Wft zullen een groot deel van

de hervormingen worden meegenomen. Over de concrete maatregelen die in dat wetsvoorstel zullen worden opgenomen, zult u nog nader worden geïnformeerd.

Depositogarantiestelsel

Momenteel wordt gewerkt aan uitwerking van de voorstellen tot hervorming van het depositogarantiestelsel. Dit betreft de overgang van ex-post financiering naar een stelsel van ex-ante financiering op basis van risicogewogen premies en het creëren van mogelijkheden voor portefeuilleoverdracht. De benodigde wetwijzigingsvoorstellen kunnen eind van dit jaar worden verwacht. Daarnaast werkt De Nederlandsche Bank samen met de banken aan het verkorten van de uitbetalingstermijn. Verder geldt dat de Europese Commissie in de loop van 2010 de eerste voorstellen zal presenteren voor herziening van de Europese richtlijn inzake depositogarantiestelsels.

Overig

Tot slot zou ik nog kort willen ingaan op recente discussies die zijn ontstaan en waar nog nader standpuntbepaling over plaats vindt.

Volcker-rule

In de Verenigde Staten heeft de regering van president Obama op 21 januari jl. voorstellen gedaan voor het beperken van risicovolle financiële activiteiten voor instellingen die ook gegarandeerde deposito's aantrekken, alsmede een beperking van de concentratie in de financiële sector door middel van het stellen van limieten aan het marktaandeel van bepaalde balansverplichtingen. Uw Kamer werd in de brief van 17 februari jl. over de contouren van de Volcker-rule geïnformeerd.

Het kabinet steunt de belangrijkste boodschap van deze voorstellen – bescherming van gegarandeerde depositogelden van risicovolle activiteiten en beperking van concentratie in de financiële sector. De uitgangspunten passen in de visie waarbij de risicovolle activiteiten binnen de financiële sector weer beheersbaar moeten worden, de klant centraal moet staan en de kosten van overmatig risicovol gedrag niet op de belastingbetaler mag worden afgewenteld.

De voorstellen van de Amerikaanse regering zullen naar verwachting nog worden aangepast door het Amerikaanse Congres, waar het *Senate Banking Committee* momenteel werkt aan haar voorstellen voor herziening van de financiële regelgeving. Daarnaast zal de voortgang mede moeten worden gezien in het licht van lopende mondiale trajecten om (i) het nemen van excessief risico door banken die zich deels financieren met deposito's te beperken en (ii) de too-important-to-fail problematiek te ondervangen. Internationale coördinatie op Europees niveau (Ecofin) en op mondiaal niveau (G20/FSB/BCBS) is daarbij onontbeerlijk.

Bankenheffing

Er liggen op dit moment geen concrete initiatieven voor om internationaal gecoördineerd tot een bankenheffing te komen. De mogelijkheden zullen wel nader worden verkend en besproken, onder meer tijdens de vergadering van de G20 Ministers van Financiën in april op basis van een analyse van het IMF. Het kabinet zal geen concrete stappen ondernemen, maar wel de benodigde analyse uitvoeren om zowel nationaal als internationaal de discussie op adequate wijze te kunnen voeren.

De minister van Financiën,
J. C. de Jager